

รายวิชา ประวัติศาสตร์

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ อารยธรรมโลก

เรื่อง ความขัดแย้งและความร่วมมือ
ในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐

ครูผู้สอน ครูจรงค์ แสนแอ่น

เรื่อง ความขัดแย้งและความร่วมมือ ในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

อธิบายสาเหตุและผลจากความขัดแย้ง
และความร่วมมือในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

วิเคราะห์สาเหตุและผลจากความขัดแย้ง
และความร่วมมือในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

เห็นความสำคัญของการลดความขัดแย้งและ
สร้างสันติภาพระหว่างประเทศเพื่อความสงบสุขของโลก

๑. นักเรียนรู้จักสงครามรัสเซียยูเครนหรือไม่

๒. สงครามรัสเซียยูเครนคือความขัดแย้งเรื่องอะไร
ความขัดแย้งเรื่องอธิปไตยและดินแดนระหว่าง
ประเทศรัสเซียและยูเครน ซึ่งมีที่มาหลายด้าน
- ประวัติศาสตร์ ความเห็นที่ต่างกันในเรื่องรากฐาน
ทางวัฒนธรรมและการแยกตัวออกจากสหภาพโซเวียต

๒. สงครามรัสเซียยูเครนคือความขัดแย้งเรื่องอะไร

- ดินแดน รัสเซียเข้ายึดครองคาบสมุทรไครเมีย

และพื้นที่ทางตะวันออกของยูเครน

- ความมั่นคง รัสเซียไม่ต้องการให้ยูเครนเข้าเป็น

สมาชิก NATO เพราะไม่อย่างก็มีฐานทัพตะวันตก

ติดชายแดน

๓. นักเรียนคิดว่าสงครามนี้เกิดขึ้นได้อย่างไร

เกิดจากความขัดแย้งระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการแข่งขันชิงทรัพยากร ความไม่เข้าใจกัน ความเห็นแก่ตัวของผู้นำ หรือความกลัวที่ทำให้ต้องเร่งสะสมอาวุธและอำนาจ บางครั้งแค่ความไม่พอใจเล็กน้อยก็สามารถลุกลามกลายเป็นสงครามใหญ่ได้ โดยเฉพาะเมื่อมีพันธมิตรหลายฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้อง

๔. ทำไมบางประเทศเลือกที่จะร่วมมือ ขณะที่บางประเทศเลือกใช้ความรุนแรง

คิดว่าประเทศที่เลือก “ร่วมมือ” มักมีเป้าหมายเพื่อรักษาสันติภาพหรือผลประโยชน์ร่วมกัน เช่น การรวมตัวเป็นกลุ่มพันธมิตรเพื่อความมั่นคงหรือเศรษฐกิจ แต่ในขณะเดียวกัน บางประเทศเลือกใช้ “ความรุนแรง” เพราะต้องการแสดงอำนาจหรือปกป้องผลประโยชน์ของตนเอง บางครั้งเกิดจากความหวาดระแวง หรือได้รับแรงกดดันทางการเมืองภายในประเทศจนต้องแสดงจุดยืนผ่านสงคราม

สงครามไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ แต่เป็นผลจากความคิด
การเมือง และผลประโยชน์ของประเทศต่าง ๆ เช่นเดียวกับเหตุการณ์
ในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ ซึ่งเป็นช่วงเวลาในโลกเผชิญกับสงครามโลกครั้งที่ ๑
สงครามโลกครั้งที่ ๒, และสงครามเย็น เพื่อทำความเข้าใจว่า แต่ละสงคราม
เกิดขึ้นได้อย่างไร ใครเป็นผู้เกี่ยวข้อง และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อโลก
เป็นอย่างไร เราจะย้อนกลับไปศึกษาประวัติศาสตร์ในแต่ละช่วงอย่างละเอียด
เพื่อเรียนรู้ว่า “อดีต” ได้สอนอะไรเรา และเราจะใช้บทเรียนเหล่านี้
สร้างสังคมที่สันติและเท่าเทียม ได้อย่างไรในปัจจุบัน

กิจกรรมกลุ่ม

๑. นักเรียนแบ่ง ๓ กลุ่ม เพื่อเล่นเกมเรียงลำดับเหตุการณ์

“คริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ เปลี่ยนโลก”

จากนั้นให้ตัวแทนกลุ่มออกมาจับบัตรเหตุการณ์ความขัดแย้ง
และความร่วมมือในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ จำนวน ๑๐ ใบ

กิจกรรมกลุ่ม

ฮิตเลอร์ขึ้นสู่อำนาจ

สหรัฐทิ้งระเบิดปรมาณู

เริ่มสงครามเย็น

การลอบสังหารมกุฎราชกุมาร
ออสเตรีย - ฮังการี

ก่อตั้ง NATO และ EU

สงครามโลกครั้งที่ ๑ สิ้นสุด

เยอรมนีบุกโปแลนด์เปิดฉาก
สงครามโลกครั้งที่ ๒

สงครามเกาหลี

สงครามโลกครั้งที่ ๒ สิ้นสุด,
ตั้ง UN

สหภาพโซเวียตล่มสลาย

กิจกรรมกลุ่ม

๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาข้อมูลจากหนังสือเรียน
และร่วมกันวิเคราะห์ แล้วนำบัตรคำไปเรียงลำดับ
เหตุการณ์เป็น timeline พร้อมทั้งระบุปีที่เกิดเหตุการณ์
ให้นักเรียนเขียน ค.ศ. ไหนในบัตรคำ
กลุ่มไหนเสร็จก่อนและถูกต้องจะเป็นผู้ชนะ

ค.ศ. ๑๙๑๔ การลอบสังหาร
มกุฎราชกุมารออสเตรีย - ฮังการี ๐๑

ค.ศ. ๑๙๙๑ ๑๐
สหภาพโซเวียตล่มสลาย

ค.ศ. ๑๙๑๘ ๐๒
สงครามโลกครั้งที่ ๑ สิ้นสุด

ค.ศ. ๑๙๕๐ ๐๙
สงครามเกาหลี

ค.ศ. ๑๙๓๓ ๐๓
ฮิตเลอร์ขึ้นสู่อำนาจ

ค.ศ. ๑๙๔๙-๑๙๕๑ ๐๘
ก่อตั้ง NATO และ EU

ค.ศ. ๑๙๓๙ ๐๔
เยอรมนีบุกโปแลนด์
เปิดฉากสงครามโลกครั้งที่ ๒

ค.ศ. ๑๙๔๗ ๐๗
เริ่มสงครามเย็น

ค.ศ. ๑๙๔๕ ๐๕
สหรัฐทิ้งระเบิดปรมาณู

ค.ศ. ๑๙๔๕ ๐๖
สงครามโลก
ครั้งที่ ๒ สิ้นสุด, ตั้ง UN

สรุป Timeline

เหตุการณ์เหล่านี้เชื่อมโยงกันเป็น “ห่วงโซ่ประวัติศาสตร์”
ซึ่งสะท้อนว่า

- สงคราม คือ การเปลี่ยนแปลงการเมืองโลก
- ความขัดแย้ง เกิดความร่วมมือ
- ความรุนแรง สร้างการตระหนักรู้ถึงสันติภาพ

กิจกรรมกลุ่ม

นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุป เรื่อง สงครามโลกครั้งที่ ๑
สงครามโลกครั้งที่ ๒ สงครามเย็น ลงในใบงานที่ ๖ เรื่อง
ความขัดแย้งและความร่วมมือในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐
โดยให้แต่ละกลุ่มศึกษาข้อมูลในหนังสือเรียน วิเคราะห์สาเหตุ
และผลกระทบ รวมถึงบอกองค์กรความร่วมมือที่เกิดจากเหตุการณ์
และนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ใบงานที่ ๖ เรื่อง ความขัดแย้งและความร่วมมือในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง อารยธรรมโลก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง ความขัดแย้งและความร่วมมือในศตวรรษที่ ๒๐
รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๓๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์เหตุการณ์ บอกสาเหตุ ผลกระทบ และองค์การความร่วมมือที่เกิดจากเหตุการณ์

เหตุการณ์	รายละเอียด	สาเหตุ	ผลกระทบ	องค์การความร่วมมือ
สงครามโลกครั้งที่ ๑				
สงครามโลกครั้งที่ ๒				
สงครามเย็น				

ใบงานที่ ๖

เรื่อง ความขัดแย้งและความร่วมมือ ในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

นำเสนอ

ใบงานที่ ๖

เรื่อง ความขัดแย้งและความร่วมมือในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐

- สงครามโลกครั้งที่ ๑
- สงครามโลกครั้งที่ ๒
- สงครามเย็น

แนวคำตอบใบงานที่ ๖

เรื่อง ความขัดแย้งและความร่วมมือในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์เหตุการณ์

บอกสาเหตุ ผลกระทบ และองค์กรความร่วมมือ
ที่เกิดจากเหตุการณ์

แนวคำตอบใบงานที่ ๖

เรื่อง ความขัดแย้งและความร่วมมือในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐

เหตุการณ์	รายละเอียด	สาเหตุ	ผลกระทบ	องค์กรความร่วมมือ
สงครามโลก ครั้งที่ ๑ (ค.ศ. ๑๙๑๔- ๑๙๑๘)	เริ่มต้นเมื่อ อาร์ชดยุกฟรานซ์ เฟร์ดินานด์แห่ง ออสเตรียฮังการีถูก ลอบสังหารใน เซอร์เบีย ทำให้ระบบ พันธมิตรในยุโรปเปิด ฉากสงคราม	- การแข่งขัน จักรวรรดินิยม - ความเป็นชาติ (Nationalism) - การสะสมอาวุธ - ระบบพันธมิตร ระหว่างประเทศ	- ยุโรปเสียหายหนัก - ประชาชนล้มตาย จำนวนมาก - เศรษฐกิจถดถอย - จักรวรรดิใหญ่ ล่มสลาย เช่น ออตโตมัน รัสเซีย ออสเตรีย-ฮังการี	สันนิบาตชาติ (League of Nations) ก่อตั้งขึ้น หลังสงคราม เพื่อ รักษาสันติภาพ แต่ ล้มเหลวเพราะไม่มี อำนาจบังคับใช้และ สหรัฐฯ ไม่เข้าร่วม

แนวคำตอบใบงานที่ ๖

เรื่อง ความขัดแย้งและความร่วมมือในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐

เหตุการณ์	รายละเอียด	สาเหตุ	ผลกระทบ	องค์กรความร่วมมือ
สงครามโลกครั้งที่ ๒ (ค.ศ. ๑๙๓๙ – ๑๙๔๕)	เริ่มจากเยอรมนีบุกโปแลนด์ในปี ๑๙๓๙ ทำให้อังกฤษและฝรั่งเศสประกาศสงคราม สงครามขยายไปยังยุโรป แอฟริกา และเอเชีย	- การแก้แค้นจากสนธิสัญญาแวร์ซาย - การขยายอำนาจของเยอรมนี อิตาลี ญี่ปุ่น - การล้มเหลวของสันนิบาตชาติ - นโยบายเผด็จการ	- เสียชีวิตกว่า ๗๐ ล้านคน - เมืองถูกทำลาย - เศรษฐกิจล่มสลาย - เกิด “สงครามเย็น” - เกิดการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์	องค์การสหประชาชาติ (UN United Nations) ก่อตั้งขึ้นในปี ๑๙๔๕ เพื่อรักษาความสงบ ส่งเสริมสิทธิมนุษยชน และพัฒนาโลก

แนวคำตอบใบงานที่ ๖

เรื่อง ความขัดแย้งและความร่วมมือในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐

เหตุการณ์	รายละเอียด	สาเหตุ	ผลกระทบ	องค์กรความร่วมมือ
สงครามเย็น (ค.ศ. ๑๙๔๗- ๑๙๙๑)	เป็นความขัดแย้ง ทางการเมืองและ อุดมการณ์ ระหว่าง สหรัฐอเมริกา (กลุ่ม โลกเสรี) กับ สหภาพ โซเวียต(คอมมิวนิสต์) ไม่มีการรบโดยตรง แต่ใช้สงครามตัวแทน	- ความขัดแย้งทาง อุดมการณ์ (ประชาธิปไตย vs คอมมิวนิสต์) - การแย่งชิงอิทธิพล ทางการเมือง เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี - การแข่งขันสะสมอาวุธ นิวเคลียร์	- โลกแบ่งเป็น ๒ ขั้ว อำนาจ - เกิดสงคราม ในเวียดนาม เกาหลี อัฟกานิสถาน - การแข่งขันด้านอวกาศ และนิวเคลียร์ - สหภาพโซเวียต ล่มสลายในปี ๑๙๙๑	- นาโต้ (NATO) กลุ่มพันธมิตรประเทศ ประชาธิปไตย - สนธิสัญญาออร์ซอ (Warsaw Pact) กลุ่มพันธมิตร คอมมิวนิสต์นำโดย โซเวียต

สรุปบทเรียน

นักเรียนเขียนสะท้อนคิดในหัวข้อ

“ทำไมมนุษย์ต้องมีสันติภาพ
มากกว่าความขัดแย้ง”
ลงในกระดาษโน้ต

สรุปบทเรียน

มนุษย์ควรมีสันติภาพมากกว่าความขัดแย้ง เพราะสันติภาพคือรากฐานของการอยู่ร่วมกันอย่างเข้าใจ ปลอดภัย และเจริญก้าวหน้า หากมนุษย์เต็มไปด้วยความขัดแย้ง จะเกิดการแตกแยก ความรุนแรง และสงคราม ซึ่งไม่เพียงทำร้ายชีวิตผู้คนเท่านั้น แต่ยังทำลายทรัพยากร ความหวัง และอนาคตของโลก

สรุปบทเรียน

ในทางตรงกันข้าม หากมีสันติภาพ มนุษย์จะสามารถพูดคุย
แก้ปัญหา และพัฒนาไปด้วยกันได้อย่างสร้างสรรค์ ความเห็นต่าง
จะไม่ใช้ภัยคุกคาม แต่เป็นโอกาสในการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน
ดังนั้น เราทุกคนจึงควรเรียนรู้ที่จะเคารพ เข้าใจ ให้อภัย
และหาทางออกร่วมกัน เพื่อสร้างโลกที่สงบสุขและยั่งยืนสำหรับ
คนรุ่นต่อไป

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง เหตุการณ์สำคัญที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก (๑)
เรื่อง เหตุการณ์สำคัญที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก (๒)

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชา ประวัติศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ๑, สลากหัวข้อ ๓๐ เหตุการณ์
- ๒, ใบงานที่ ๗ เรื่อง เหตุการณ์สำคัญที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก
- ๓, ใบงานที่ ๘ เรื่อง การสืบค้น รวบรวมข้อมูล และประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา ประวัติศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

